

DESCRIEREA LINEARĂ A CARACTERELOR DE EXTERIOR LA RASA BĂLȚATĂ CU NEGRU ROMÂNEASCĂ – HOLSTEIN FRIZĂ

C a r a c t e r i s t i c i m o r f o p r o d u c t i v e :

- tip morfologic lapte;
- culoarea robei negru cu alb;
- talie 128-133 cm;
- temperament vioi, constituție fin - robustă;
- greutatea la femele 550—650 kg;
- vârsta primei fatari 26-28 luni;
- productia de lapte 8 000-10 000 kg;
- conformație corporală armonioasă; uger bine dezvoltat cu aptitudini bune pentru mulsul mecanic, bine prins și extins, cu ligamentul central puternic și adâncime până deasupra jaretului, cu membre solide și aplomburi corecte.

D i r e c t i i d e a m e l i o a r a r e

Ameliorarea însușirilor de producție ce caracterizează *tipul de lapte*, însă care prin precocitate și dezvoltare corporală generală să îndeplinească însușirile favorabile pentru *productia de carne*.

Sistemul de apreciere și clasificare prin descrierea lineară, adoptat de Federația europeană a rasei, începând din anul 1998, cuprinde 16 caractere comune structurate în 4 grupe (agregate) de însușiri, cu ponderi diferite în scorul (punctajul) total pentru exterior:

- ***tip morfologic specific producției de lapte (prescurtat Tip lapte) - 15%***;
- ***dezvoltare (format) corporală - 20 %***;
- ***membre (fundament) - 25 %***;
- ***uger - 40%***;

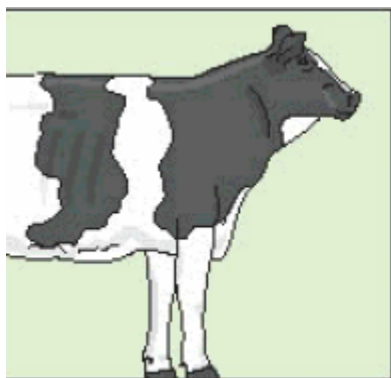
I. TIP LAPTE

Federația europeană și mondială a asociațiilor de creștere a rasei Bălțată cu Negru Românească a decis introducerea în sistemul de descriere lineară a caracterelor tipice producției de lapte, pentru a marca mai pregnant acest tip, la primipare mai ales, datorită importanței acestora în lucrările de testare ale taurilor.

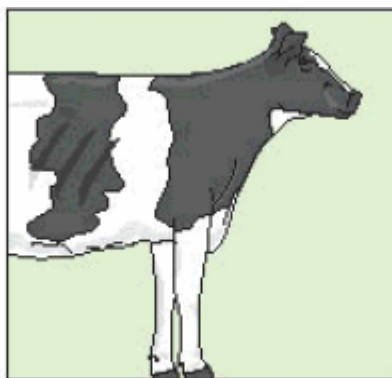
1. Caracterele specifice producției de lapte (CPL) pentru a exprima tipul

morfoproductiv de lapte se referă , în esență, la:

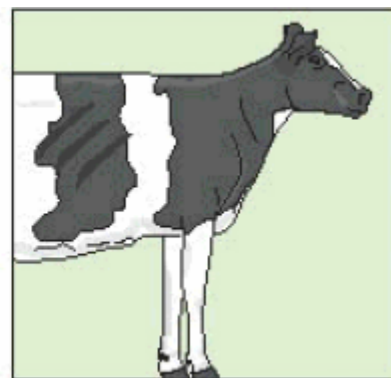
- **extremitățile osoase ale:**
 - o grebănului,
 - o liniei superioare,
 - o șoldului și sacrumului.
- **forma gâtului;**
- **expresia capului.**

1 2 3

4 5 6

7 8 9

În mod practic, la apreciere se acordă:

- **nota 5** – manifestări fenotipice medii:
 - o grebănul este evident și puțin îmbrăcat în musculatură;
 - o linia superioară prezintă apofize spinoase evidente;
 - o extremitățile osoase ale șoldurilor și sacrumului sunt bine evidențiate.
- **nota 9**
 - o vaci cu aspect uscățiv;
 - o grebăn ascuțit;
 - o apofizele spinoase ale liniei superioare puternic evidențiate;
 - o extremitățile osoase ale șoldurilor și sacrumului puternic evidențiate;
 - o gâtul foarte subțire, fin și lung.
- **nota 1**
 - o animale cu aspect brevimorf;
 - o bine îmbrăcate în musculatură;
 - o extremități osoase rotunjite.
- **nota 7-8** – constituție fină (dorită)

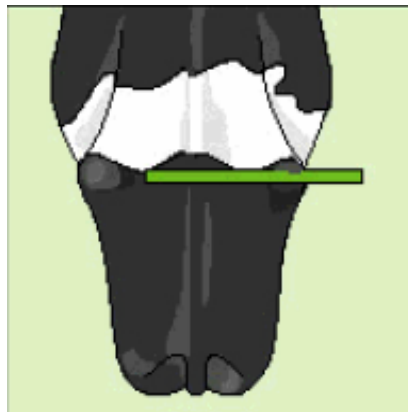
II. DEZVOLTARE (FORMAT) CORPORALĂ

Această grupă de caractere cuprinde:

- *înălțimea la crupă;*
- *adâncimea trunchiului;*
- *lărgimea pieptului;*
- *lărgimea crupei la ischii;*
- *unghiul crupei.*

2. Înălțimea la crupă (HC) - se determină prin măsurarea cu zoometrul și se compară cu dimensiunea prevăzută în programul de ameliorare al rasei, ca element principal de exterior.

Punct de referință: Distanța de la sol până la punctul care intersectează linia superioară cu linia ce unește punctele șoldurilor.

Scala de referință - **Holstein** - înălțimea normală:

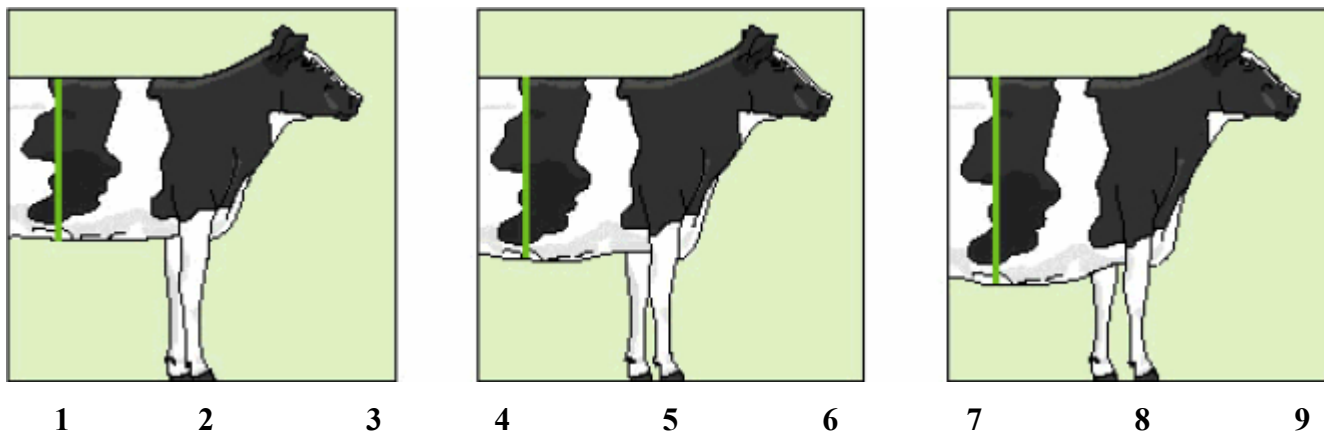
- o 145-156 cm (150 cm medie) la vacile multipare;
- o 142 – 153 cm la primipare.

- **BNR** - înălțime bună 141 cm – nota 7

* În raport cu vârsta vacii evaluatorul face ajustările necesare, pentru fiecare **2 cm în plus sau în minus adaugă sau scade 1 punct**

3. Adâncimea trunchiului (AT)

Punct de referință: Distanța dintre linia superioară a trunchiului și linia inferioară a abdomenului, în dreptul ultimei coaste.

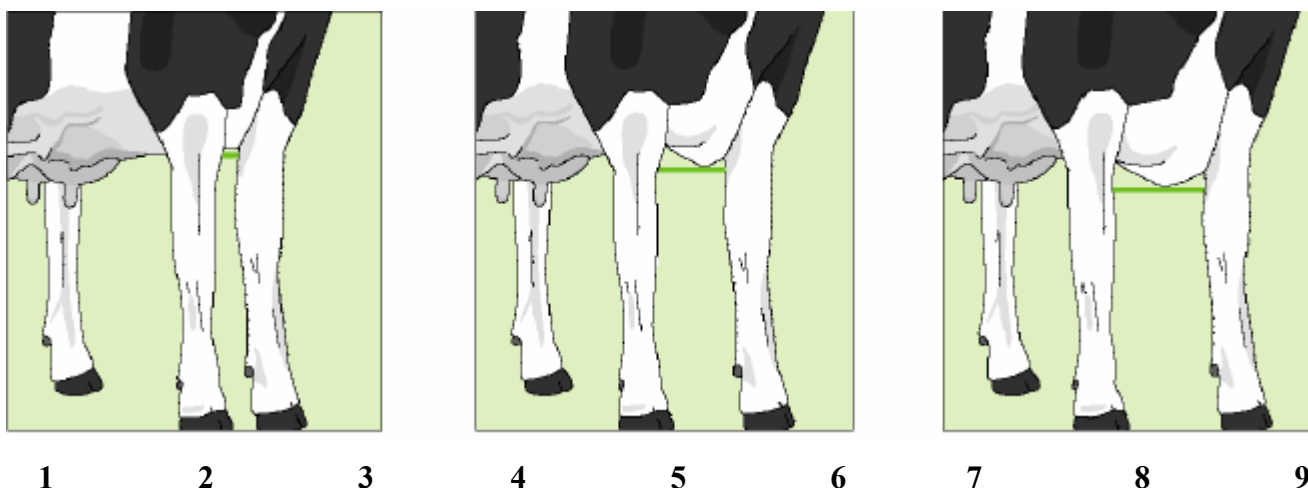

nota 9 – trunchi adânc (foarte descins, bine dezvoltat)- dorit

nota 1 – trunchi foarte puțin dezvoltat- suspendat

4. Lărgimea pieptului (LgP)

Punct de referință: Se apreciază între articulațiile scapulo-humerale (distanța între umeri). Reflectă capacitatea toracică și vigoarea animalului.

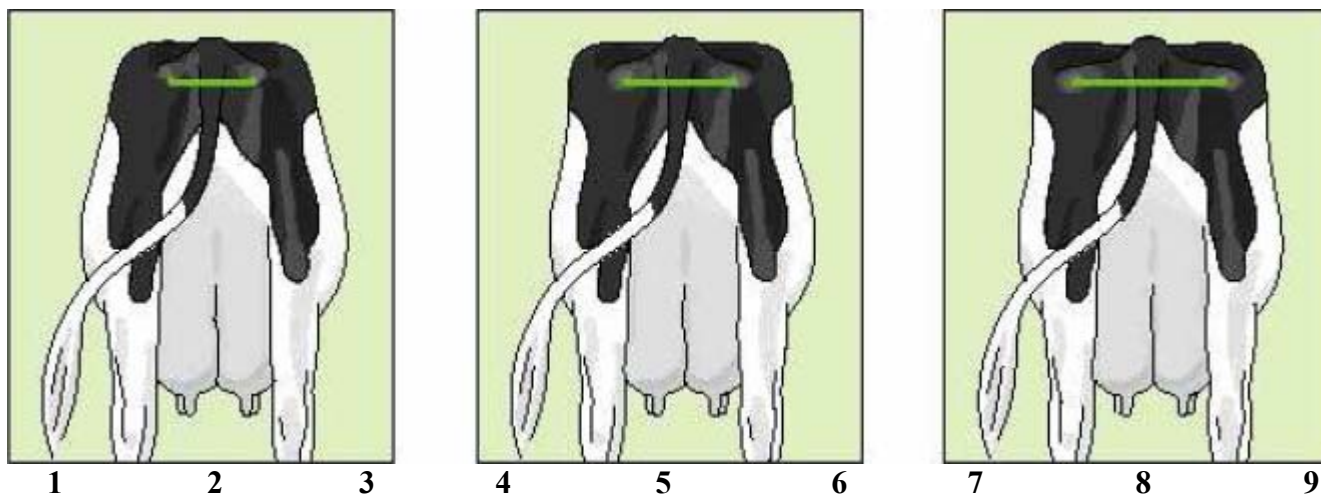

nota 1 – piept foarte strâmt

nota 9 – piept foarte larg (dorit)

5. Lărgimea crupei (LgC)

Punct de referință: Distanța dintre cele două puncte ale ischiilor, dar se ține seama totodată și de lărgimea la șolduri.

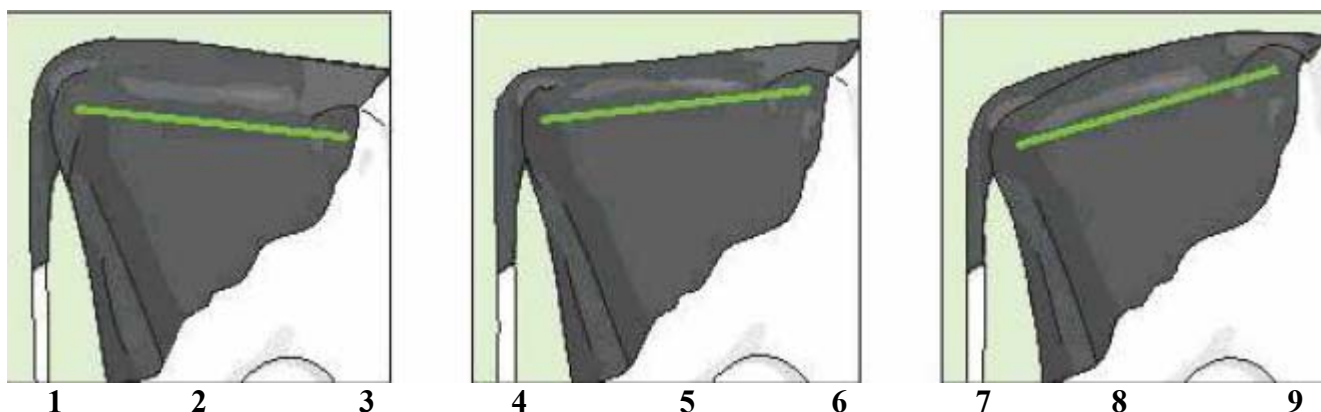

nota 9 – crupă foarte largă (cu mult peste o palmă întinsă – 19 cm);

nota 1 – crupă foarte îngustă (cu mult sub o palmă întinsă – 19 cm).

6. Unghiul (înclinarea) crupei (UC)

Punct de referință: Se apreciază prin unghiul format de linia ce unește punctul șoldurilor cu punctul feselor și orizontala. Indică direcția mecanică a crupei.

nota 1 – crupă oblică postero-anterior și de sus în jos (defect grav)

nota 3 – crupă perfect orizontală;

nota 5 – crupă oblică antero-posterior;

nota 9 – crupă teșită (defect grav).

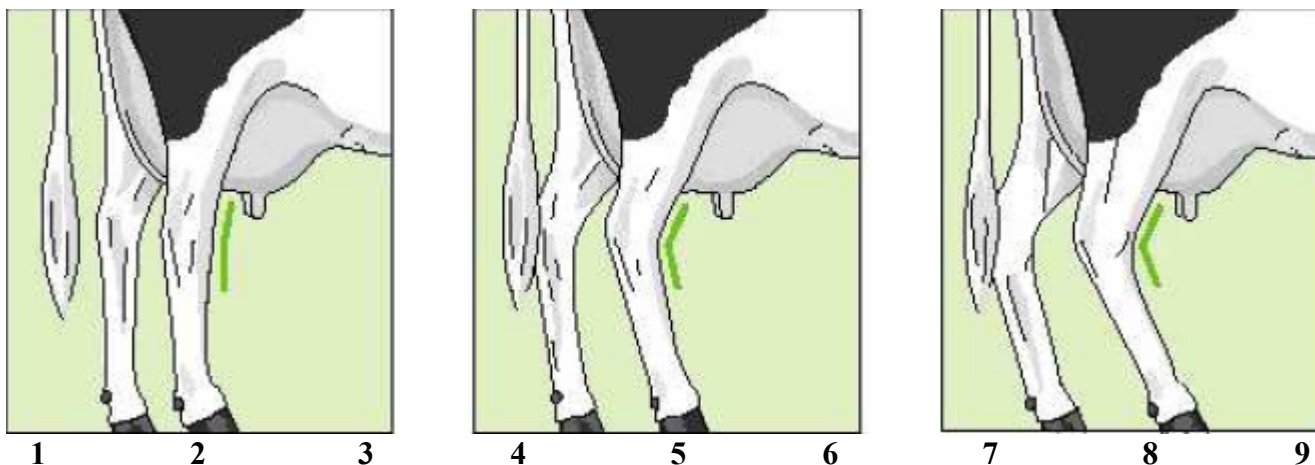
III. FUNDAMENT (MEMBRE)

Această grupă de caractere cuprinde:

- *unghiul jaretului*
- *aspectul jaretului;*
- *ongloanele;*
- *aplombul membrelor posterioare*

7. Unghiul jaretului(UJ)

Punct de referință: Se apreciază din partea laterală a animalului. Un unghi normal al jaretului măsoară între 150 și 155 grade.

nota 1 – jaret deschis (“picior de elefant”);

nota 5 – jaret foarte bun (unghiul jaretului 150-155 grade);

nota 4 – jaret bun;

nota 9 – jaret foarte închis (“membre săbiate”).

8. Aspectul (consistența) jaretului (AJ)

Punct de referință: Se apreciază din spatele animalului examinat, după gradul de încărcare (împăstare) a regiunii jaretului, care trebuie să fie în mod normal curată și cu articulația, tendoanele și vasele de sânge subcutanate cât mai bine exteriorizate.

nota 1 – jaret foarte împăstat (un indiciu al constituției grosolane);

nota 9 – jaret foarte fin (un indiciu al constituției fine);

nota 7-8 – jaret fin dar suficient de rezistent (dorit).

9. Ongloanele (Og)

Punct de referință: Se examinează la membrele posterioare, apreciindu-se înălțimea cornului acestora la partea externă.

1 2 3

4 5 6

7 8 9

nota 1 – ongloane foarte joase;

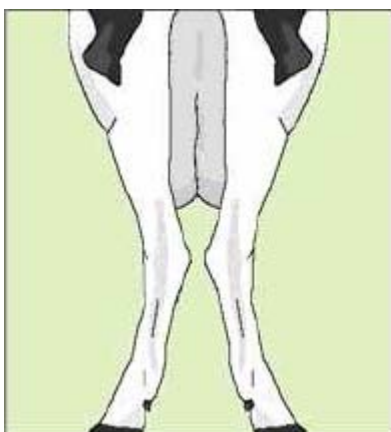
nota 5 – o înălțime medie de 2,5 cm;

nota 8 – tipul dorit;

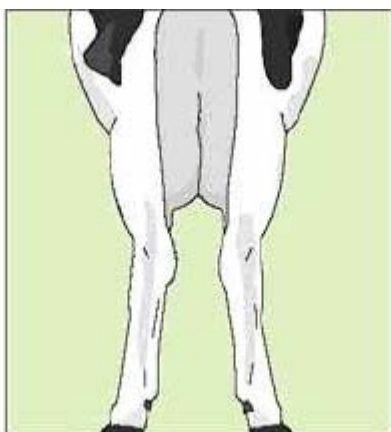
nota 9 – ongloane foarte înalte.

10. Aplombul membrelor posterioare

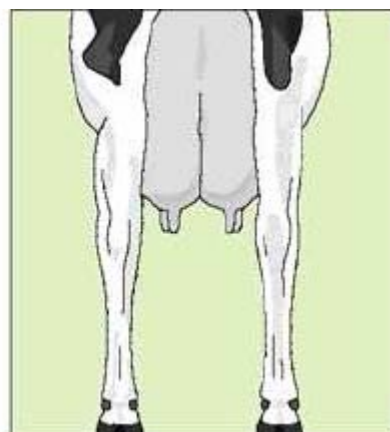
Punct de referință: Membrele posterioare sunt examinate din spate în raport cu verticala imaginată dusă din punctul fesei, care atinge vârful jaretului și cade pe sol puțin înapoia ongloanelor.

1 2 3

4 5 6

7 8 9

nota 1-2 - jarete foarte apropiate “coate de vacă”;

nota 5-6 - jarete ușor apropiate;

nota 9 - membre posterioare paralele (distanța dintre jarete = distanța dintre ongloane) –
tip dorit

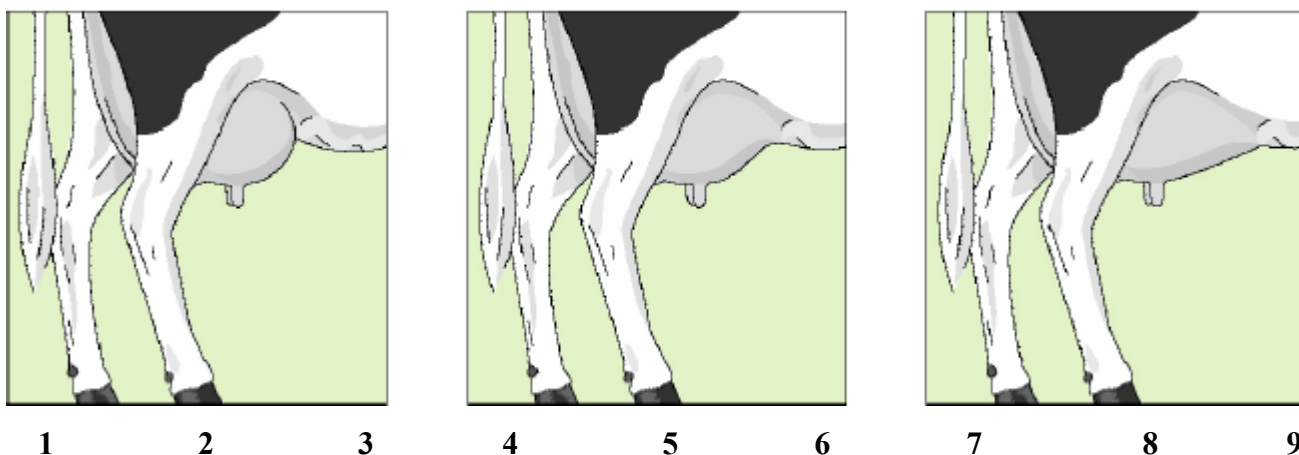
IV. UGER

Această grupă de caractere cuprinde:

- *extinderea anterioară a ugerului;*
- *înălțimea posterioară;*
- *ligamentul suspensor;*
- *adâncimea mameloanelor;*
- *poziția mameloanelor;*
- *lungimea mameloanelor.*

11. Extinderea anterioară a ugerului (EAU)

Punct de referință: Unghiul format de partea anterioară a ugerului și linia inferioară a abdomenului. Se examinează din părțile laterale, urmărindu-se locul și modul de atașare a ugerului la peretele abdominal.

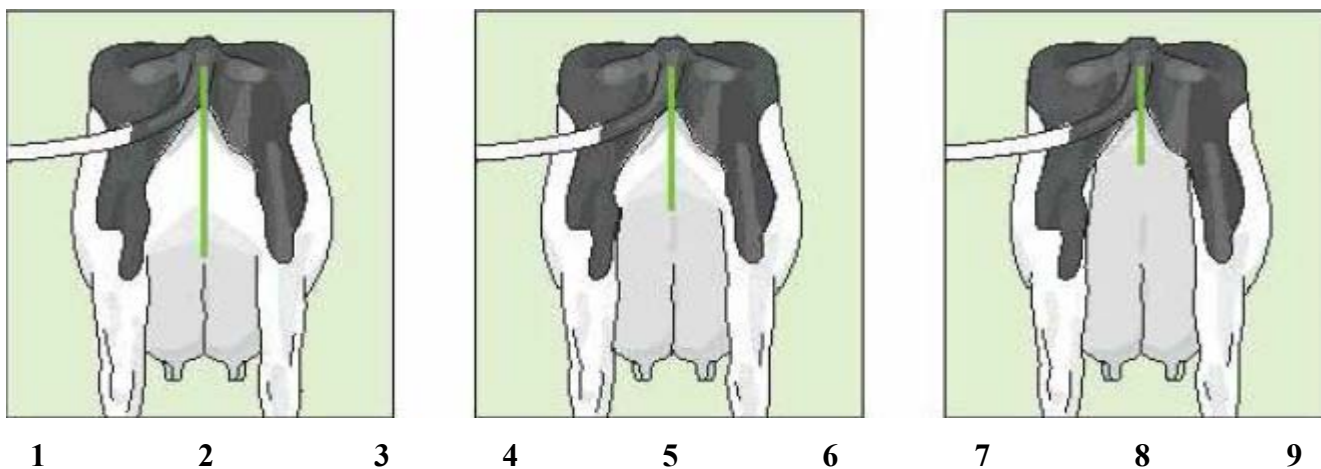
nota 1 - extindere slabă (unghi drept sau aproape drept);

nota 8 – extindere bună;

nota 9 – extindere foarte bună (unghi de 160 -180 grade).

12. Înălțimea (prinderea) posterioară a ugerului (IPU)

Punct de referință: Distanța dintre comisura inferioară a vulvei și punctul de prindere a ugerului în partea sa posterioară.

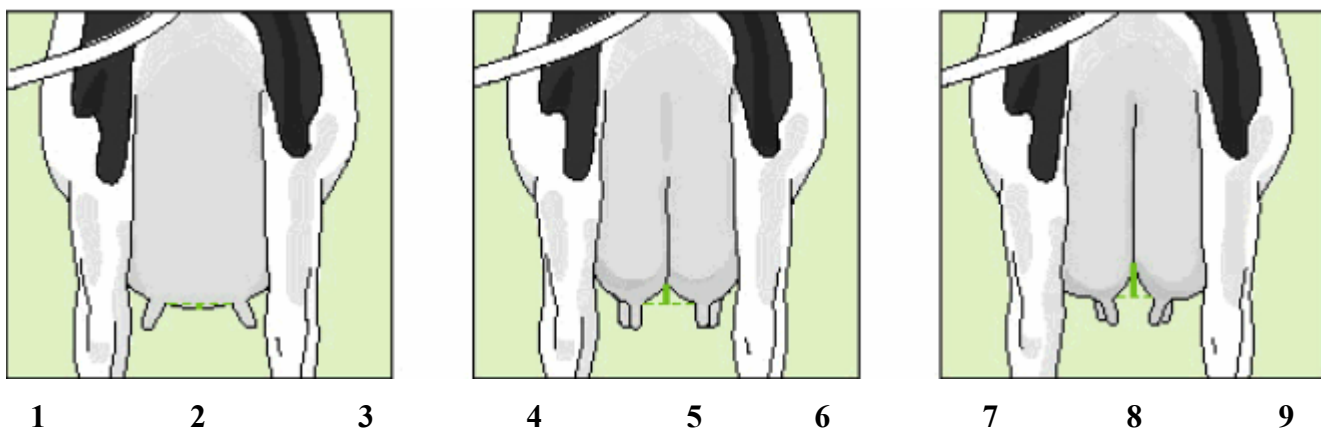
nota 1 - înălțime posterioară mare (28 -30 cm);

nota 5-6 - înălțime posterioară medie (10 -12 cm);

nota 9 - înălțime posterioară foarte mică (7-8 cm)

13. Ligamentul suspensor (median) al ugerului (LiS)

Punct de referință: Se apreciază din partea posterioară a vacii supuse examinării, prin observarea a cât de vizibil și de mult implantat este pe înălțimea posterioară a ugerului, respectiv față de punctul de inserție al acestuia.

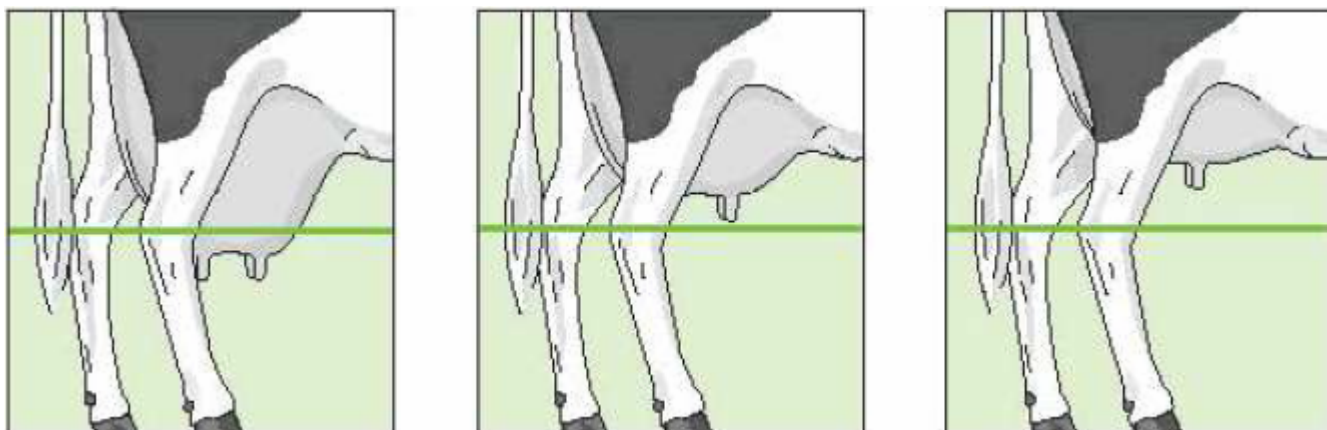
nota 1 - ligament median invizibil, însoțit de o poziție divergentă a mameloanelor;

nota 7-8 - preferat în selecția primiparelor

nota 9 - ligament median foarte evident până aproape de locul de prindere, care trebuie să fie la 7-8 cm sub comisura inferioară a vulvei, mameloanele superioare ușor convergente;

14. Adâncimea ugerului (AU)

Punct de referință: Distanța dintre articulația jaretului și partea inferioară a corpului mamar (la baza mameloanelor).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

nota 1-2 - uger foarte adânc, până la nivelul jaretului sau mai jos “uger atârând”;

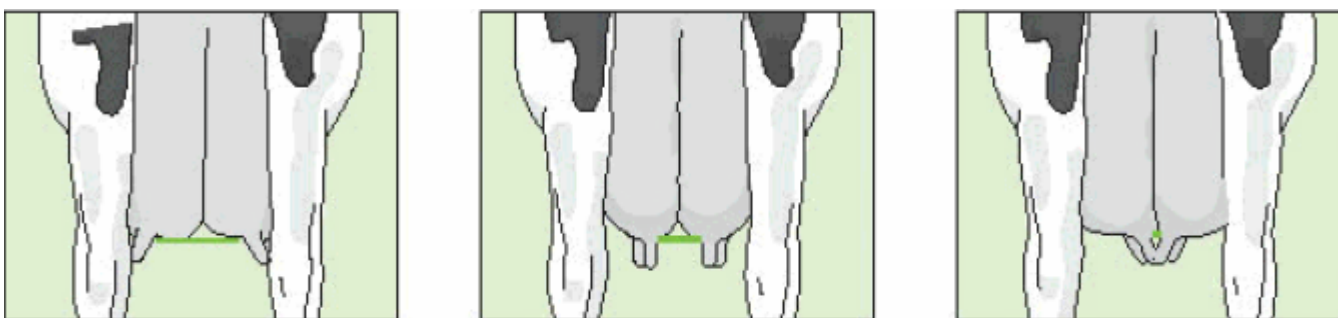
nota 5 - uger cu adâncime medie, baza ugerului la 10-12 cm deasupra jaretului;

nota 7-8 - preferat în selecția primiparelor;

nota 9 - uger puțin adânc, baza ugerului la 15-19 cm deasupra jaretului (defectuos)

15. Poziția (plasarea) mameloanelor (PM)

Punct de referință: Se apreciază privind din spate ugerul vacii. Se urmărește ca mameloanele posterioare să se înscrie în aproximativ același ax vertical cu cele anterioare, deci să fie paralele și echidistante.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

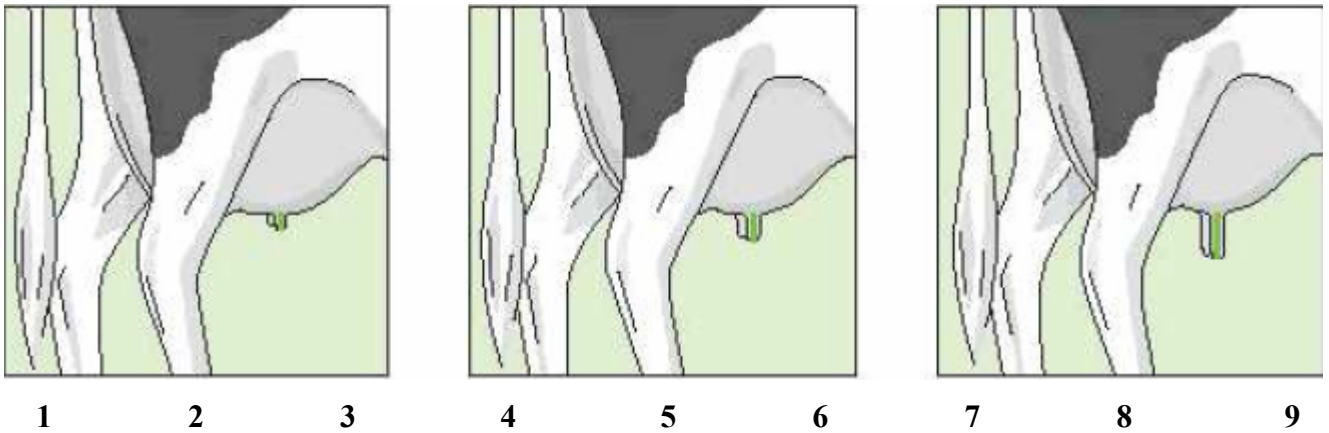
nota 1 – mameloane puternic divergente

nota 5 – mameloane paralele și echidistante

nota 9 – mameloane puternic convergente

16. Lungimea mameloanelor (LM)

Punct de referință: Se apreciază la mameloanele sferturilor anterioare ale ugerului, care în mod normal sunt puțin mai lungi decât cele posterioare.

nota 1-2 - pentru 1-2 cm lungime

nota 3-4 - pentru 3-4 cm lungime

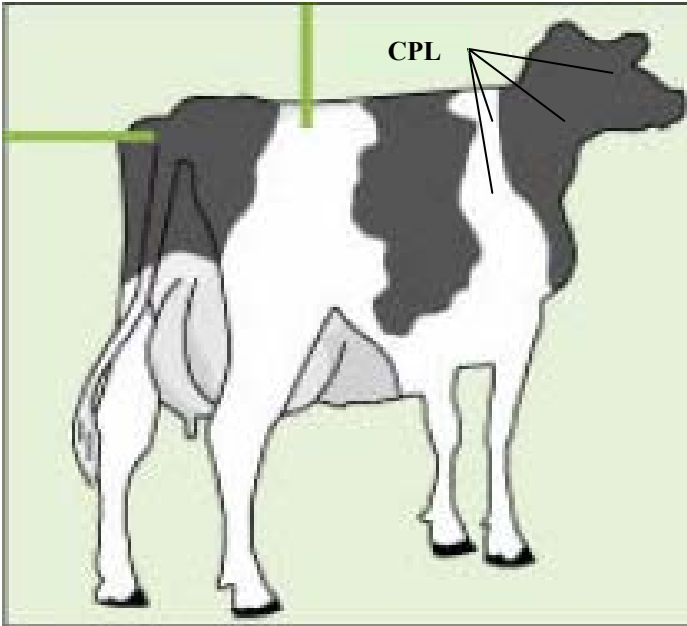
nota 5 - pentru 5-6 cm lungime (optim)

nota 6-7 - pentru 7-8 cm lungime

nota 8-9 - pentru 8-9 cm lungime

Ghid practic de apreciere a exteriorului la rasa Holstein-Friză

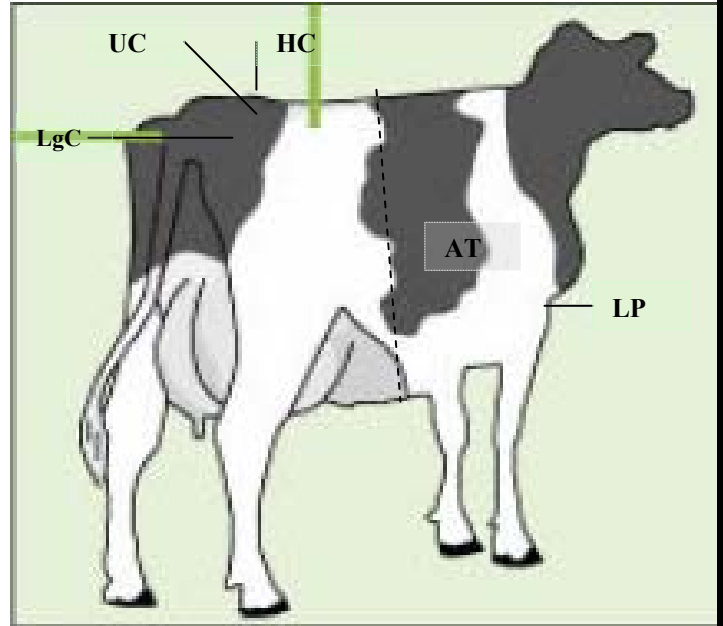
Tip lapte (15 % din total punctaj)

Caractere tip lapte (CPL)
(grebăn, linie superioară,
șolduri, gât)

Armonie de ansamblu
Schelet

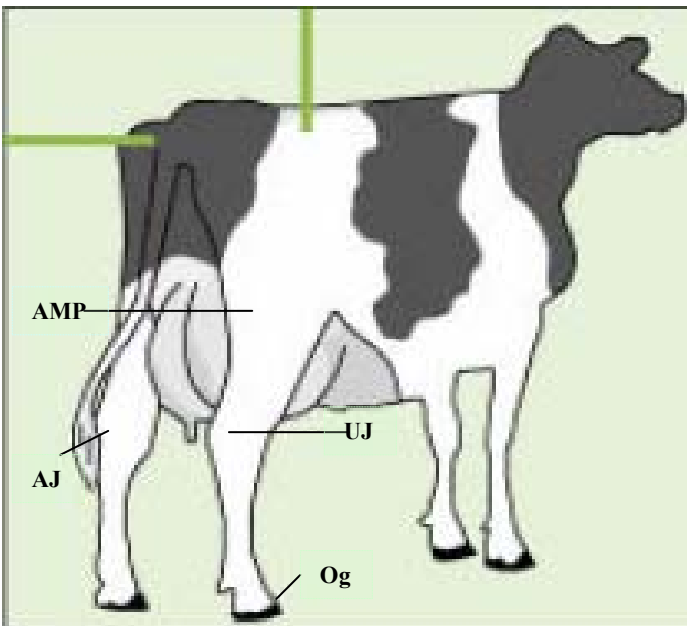
Dezvoltare corporală (20% din total punctaj)

Înălțimea la crupă (HC)
Adâncimea trunchiului (AT)
Lărgimea pieptului (LP)
Lărgimea crupei (LgC)
Unghiul (înclin) crupei (UC)

Lungimea corpului
Lungimea crupei

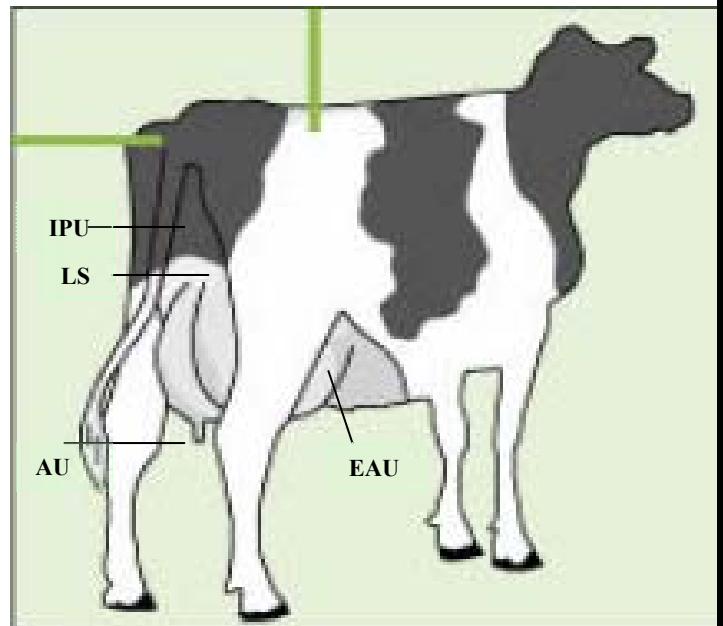
Membre (fundament – 25% din total punctaj)

Înălțimea ongloanelor posterioare (Og)
Unghiul jaretului (UJ)
Aspectul jaretului (AJ)
Aplombul membrilor
posterioare (AMP)

Calitatea osaturii
Membre anterioare
Unghiulozitate

Uger (40% din total punctaj)

Extinderea (prinderea) anterioară a ugerului (EAU)
Înălțimea posterioară a ugerului (IPU)
Adâncimea ugerului (AU)
Ligamentul suspensor (LS)
Poziția mameloanelor (PM)
Lungimea mameloanelor
anterioare (LMA)

Lărgimea posterioară
a ugerului, textura uge-
rului, simetria ugerului,
grosimea mameloanelor